

Léva és Vidéke

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	4 forint.
Fél évre	2 forint.
Negyed évre	1 forint.

Egyes szám ára 8 krajczár.

Felelős szerkesztő:

THURNER JÓZSEF.

(Torbágyi)

Szerkesztőség: Kossuth Lajos-utca, 167. sz.

Kiadóhivatal: Kazinczy-utca és Főter sarkán.

Előfizetések és hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Előre!

Körmöcbánya szab. kir. bányaváros képviselőtestülete erélyes polgármesterének vezetése alatt kilábolt végre a maradiság fojtó gőzköréből s zászlajára a modern eszmék jelszavát írva, a városrendezés kérdését napirendre tűzte.

S bár a vaskalaposok gárdája nem egykönnyen volt legyőzhető, hosszúságos vita után mégis elhatározta, hogy piacterét rendeztetni, ennek környékét és az utakat fákkal kiülteti és kasszirozza a fabódékat, melyek eddig a város képét teljesen eltorzították.

Valóban igen szép Körmöcbánya városától, hogy felébredt végre letargikus álmából és a többi városok példáját követve a modern haladás útját felkeresi s mi nem tudjuk, ennek örülünk-e vagy azon szomorkodjunk-e inkább, hogy Léva tovább alszik s egyáltalában nem érez, nem mutat hajlandóságot a vidéki városokkal a haladásban lépést tartani.

Alszik, alszik, úgy látszik örök álmokat s az önkezeléssel maga fölé emelt sirdombon egyre bujábbban, egyre sürűbben burjánzik fel a gaz, az elparlagosodás értéktelen flórája.

Pedig tán itt volna az idő, hogy ébrednie kellene!

Ébredni, tenni és munkálkodni s nem félni a haladással járó nehézségektől, mert manapság a maradiság költségesebb a haladásnál.

Minden modern eszmének a képviselőtestületben való felvetése azon indokolással lett eddig visszautasítva, hogy a város szegény s haszontalan kiadásokra kidobni való pénze nincsen.

Vajjon mit értenek azok haszontalan kiadásoknak?

Vagy haszontalan kiadás a város rendezése? a lacikonyhák eltávolítása? a városi közigazgatásnak megfelelő helyiségek létrehozása által való célszerűbb és rendesebb fejlesztése?

Haszontalan kiadás a közbiztonság és a közegészség tekintetében

megfelelő állapotokat teremteni szándékolt anyagi áldozatok?

Haszontalan munka, haszontalan kiadás, a közlekedési utaknak rendbehozatala? Gyermekeink felneveltetése, s iskoláztatásuk körül felmerült áldozatok?

Ugy-e nem!

De hát a refrain mindig és mindig ugyanaz: pénz nélkül tenni mitsem lehet, a város szegény, jövedelme nincsen, miből fedezze a haladással járó kiadásokat!

A pótdadóból: és egyéb más minden oly forrásból, mely jövedelmét igaz uton szaporíthatja!

Csodálatos dolog hogy a szegény Léva, mely sem értékes ingatlannal, sem sok ingó vagyonnal nem rendelkezik, 50% potadót sem fizet, míg a körülöttünk fekvő városok Esztergom vagy Komárom — bár százszázalékot, milliókat érő vagyonuk van, — a 100% potadó körül tartanak.

De el is követnek mindent, hogy a modernizmus útjáról leszorítva ne legyenek.

TÁRZA.

Emlékszel-e?

Csillagsugáros, szép, nyári este volt,
Édes randevúra hitt a méla hold;
S mi ábrándozánk ott a zöld berekben,
Egymáshoz hajtott szinte önfelédten
A kis fülmiléknek hűvös éneke . . .
Mondjad édes rózsám vajj' emlékszel-e?

Mellettünk a patak csib-csobogva szállt,
Ezer virág szórta szerte illatát,
Tüzet lehelt a nagy természet felénk
Tüze ellen semmit sem védekezünk,
Mert már esordultig volt a szívünk tele . . .
Mondjad édes rózsám vajj' emlékszel-e?

Szívünk lett urrá az éber ész felett
S én tűzben égve hozzáam ötlettek,
S míg a fejszékét a koblenre hullt
Sovár ajkunk hosszú, néma csókba fullt,
Izón testünk csak úgy reszketett bele . . .
Mondjad édes rózsám vajj' emlékszel-e?

Aztán . . . és aztán a fénylő hold elé
Piszkos palástját egy rút felhő veté,
A mely reánk előbb még mosolygott az ég
Elfüdte előlünk a csillagszemét,
És felzúgva szólt a vihar zord szele . . .
Mondjad édes rózsám vajj' emlékszel-e?

Ime a felhőknek sötét árnya nőtt
Édes apád állt ott a fészünk előtt;

*Szemben villám volt, Lősz kezébe' bot,
Mélytyel felettünk soká' suhogtatott
Aztán mindkettőnkét csunyán elverte . . .
Mondjad édes rózsám vajj' emlékszel-e?
 Torbágyi.*

Egy isteni anyós.*)

Fent az Olympuson egyszer régen, nagyon régen, Zeus, az istenek istene, egy szép napon arra az örvendetes hírre ébredt, hogy hű életpárja Hera istennő, egy erőteljes és szép fiúgyermekkel ajándékozta meg, kit közös elhatározással a keresztelőn Ares névvel ruháztak fel.

A kis csecsemőből csakhamar hatalmas termetű ifjú lőn, ki legnagyobb örömét a harcban lelte.

Egy ízben Athene — Zeus fejéből származott bölcsesség istennője — egy súlyos követ zudított Ares nyakára, mely lesújtotta őt úgy, hogy az Olympusról lezuhant a földre, éppen a tenger partjára.

A tenger habjaiból ugyanazon pillanatban emelkedett ki Aphrodite, a szépség istennője, ki Ares szerelmi vallomásának hitelt adva, közös háztartásra lépett vele.

E bizalmas együttlét jelül 876-ban a világ megteremtése előtt, Aphrodite életet adott a kis Erosnak, a szerelem istenének.

* Mutatvány Harun el Rasid szemenszedett „Anyós történetéből”-ből.

Eros gyenge kis teremtés lévén, anyja — az orvosok tanácsára — Balaton-Füredre vitte, hol a balzsamos levegő teljesen helyreállította a kis istenke egészségét.

A „Szentesi Lapok” 887-iki számában Aphrodite asszony azon vakmerő ujdonságot olvasva, hogy az ottani Löwy Náthán árendás legifjabb leánya — Psyche — a legszebb nő az egész világon s így szebb mint Aphrodite.

A „Szentesi Lapok”-nak feltétlen hitelt adva, megparancsolá Eros fiának, hogy nyilával sebezze meg Psyche szívét s gyujtsa legyőzhetetlen szerelemre a föld legrutabb férfija — Alborák — iránt.

Eros nem teljesíté anyja parancsát, mivel meglátva a valóban szép leányt, maga gyulladt heves szerelemre iránta.

Ezalatt Psyche atyja, — az öreg Löwy, — parancsot kapott a főszolgabírótól, hogy tegye ki a leányát a koresma elé, fia ura majd eljő érte s kedvesének magával viszi.

A főszolgabírák akkor még nagyobb urak voltak, mint manapság, engedelmeskedni kellett s az öreg Löwy sem tehetett egyebet. — Kiállította a szép Psychét az ajtó elé s sírva bucsuzott el tőle.

Psychét azonban Eros rabolta el s gödöllői fényes palotájában évek hosszú során állt boldogul élt vele.

Egy napon holmi divatúru számla miatt összeveszték s a vége az lett, hogy Eros elhagyta Psychét.

Az utcákat minden felé tisztán tartják, csatornázzák, az éjjeli világításra gondot fordítanak, a közbiztonságot a rendőrség szaporításával megfelelővé teszik, közigazgatásukat fejlesztik s e mellett a városi tisztviselőktől nem kívánnak ingyen munkát, hanem állásukhoz és képességükhez mértén díjazják.

Hol veszik a pénzt? A pótdadók-ból!

Nálunk is igen szépen igen sok üdvös dolgot nyelbe lehetne ütni a pótdadók emeléséből s zármazó jövedelmekből.

De lehet pénzt más honnan is teremteni!

Mért nincs behozva mai nap sem a kutyadó?

A vidéki városokban mindenütt, sőt megyénkben a falvakban is csinálnak ebből jövedelmet, csak Léván nem gondolnak erre, pedig azt a törvény is elrendeli.

Hisz alig van Léván ház, melyből 3—4 kutya ne rohanna ki az arra elszakotló kocsis elé; mért nincsenek ezek mind megadóztatva holott ebből pár száz forint jövedelem folyna be a városi pénztárba?

Mért nem adóztatjuk meg a biciklistákat?

Hisz ha van kidobni való 150—200 frtjuk egy kerékpárra, bizonyára akad 10—12 frtjuk évenként arra is hogy a kerékpározás élvezetétől adót fizessenek.

Bizonyára méltányosabb adó ez, mint a hadmentességi, mert a kiszuperált legény a természet mostohasága miatt viseli az adóterhet, mintha nem volna elég neki a keserű tudat, hogy a haza és a király védelmére alkalmatlan.

A szép zsidóleány egy ideig várt, remélve, hogy Eros visszatér hozzá, de nap után mult s Eros nem jelentkezett.

Psyche elindult keresésére. Bujdosása közben betévedt Aphrodite házába is, fáradtan, — éhesen — teljesen elesigázva.

Aphrodite azonnal felismerte Psychét — az ő menyét — míg Psychének fogalma sem volt arról, hogy ő most az anyósa házában van.

Pénze elfogyott, a hosszú gyaloglás teljesen elfárasztotta s így érthető, hogy örömmel fogadta el anyósa ajánlatát, ki őt mindenekbe acceptálta.

Ezután következett csak szegény Psyche-re a megpróbáltatás ideje.

A sok munka alatt majdnem összerokadt — enni nagyon keveset kapott — s kímenője sohasem volt. — Kezei a durva, meg nem szokott munkától kergessé lettek, szeméi beestek, — szóval rutulni kezdett.

Az anyósának még ez is kevés volt, ő mennyét a pokolba kívánta, annyira féltette saját szépségének a hírét.

Történt egyszer, hogy Psyche petróleumért ment a fűszeresház s midőn hazafelé tartott, utközben elvesztette az üveg dugóját.

A petróleum — a mely magyar gyártmány volt — oly kellemetlen szagot terjesztett, hogy a gyenge szervezetű Psyche ettől a büztől elájult, s a Kálvín-tér és Keeskeméti-utca sarkán összeesett.

Meg kell adóztatni tehát, biciklistákat.

Szóval minden megengedhető módot fel kell használni, hogy a jövedelem emelkedjék, mert csak így lehet haladni a korszerű haladás útján, melyről ha egy város leszorul a saját fertőjébe fullad.

H I R E K.

— **Petőfi Selmecbányán.** A „S. H.” ezeket írja: Petőfi Sándor Selmecbányán, mint az evangélikus gimnázium tanulója egy fél évet töltött. Petőfi, — akkor még Petrovich Sándor — az 1838—39. évk. első semestert mint első évi rétor a selmeci lyceumban végezte és 1839. évi február hóban Liehard akkori igazgató secundája által elkedvetlenítve, Selmectől örökre bucsút vett. Ez a keményszívű és a tót nemzetiséggel erős rokonszenvet mutató Liehard igazgató adott secundát az aszódi gimnáziumból tiszta jelessel ide jött Petrovich Sándornak, de nem a „poesisból inter alia”, hanem a latin nyelven előadott Magyarország történetéből, mert a poesis akkor e tanintézetben Bolemann István, híres tudós és előkelő modorú, a tanuló ifjúság teljes rokonszenvét, szeretetét bíró tanár adta elő. Petőfi még a hittanból és a görög régiségéből kapott itt „primea ex ultimis” — alig elégségest. Annál fényesebben tűnt ki azonban Petőfi Sándor már akkor, mint kezdő költő az ezen tanintézetben működő ifjúsági „nemes magyar társaság”-ban, mely társaságba, bár csak első éves rétor volt, rendes tagnak vették fel. E társaságban Petrovich Sándor kétszer lépett fel szavalóul, 1838. okt. 31-én Csákot szavalva és 1839. jan. 1-én s mind két ízben „közösséretet” érdemelt. Munkáját, „A hűtelenség” című költeményt Szederényi Lajos, az elnök vette bírálat alá, mely a nov. 7-én tartott gyűlésben felolvastatván, a bírálat véleménye szerint „helyesnek és érdemesnek találtatott arra, hogy az Erdemkönyvből fölvevessék”. A szerző e versét sajátkezűleg írta be az Erdemkönyvbe. Petőfi Sándor fél évi itt tartózkodása alatt először a mostani vörös-kuti utcának nevezett utcában fekvő „Mudrák”-féle házban lakott, onnét azután áthurokolódott a Lyceum fölött fekvő, most Medzni eszmadia mester által lakott házba, hol Suhayda Lajos tanár esinos nővérevel ismerkedett meg és e viszony volt főoka annak, hogy Suhayda és ennek befolyása alatt Liehard igazgató is rossz szemmel nézték a fiatal költőt és érdemtelennül adott rossz kalkulások

Szerencséjére éppen akkor szállt le a villamosról Eros, ki hoszu kísérletezés után eszméletre hozta Psychét — kit még mindig forrón szeretett — s visszavitte őt palotájába.

Az anyós duht-fült mérgeiben, hogy oly soká marad el Psyche — míg végre megérkezett Eros s hoszu kapacitálás után rábirta anyját, hogy Psychével kibéküljön, kit ő a jövő hónapban a IV-ik kerületi anyakönyvvezetői hivatalban törvényesen feleségül vesz.

Az esküvő meg is történt annak rendje és módja szerint, fényes és válogatott közönség jelenlétében.

Az esküvő után Eros ifju feleségével s szüleiével nászutra ment, fel az Olympusra, Zeus és Hera — az ő nagyszüleinek a meglátogatására.

Az örökek szerfölött megörültek a váratlan látogatásnak s rövid idő alatt annyira megszerették Erosné asszonyt, hogy el sem válhattak tőle, s így az egész familia — ingyentelket kapva Zeustól — az Olympuson, Menyország-körút 72. sz. alatt saját palotájukban alapították meg új családi tűzhelyüket.

Hogy Psyche anyósával továbbra milyen viszonyban volt, azt csak sejtethetjük, mert az Olympuson megjelenő lapokat, a határon behozni, a belügyminister megtiltotta.

által a távozásra kényszerítették. Hogy a mostani Medzni-féle házban lakott Petőfi Sándor, annak bizonyítéka a többi közt az is volt, hogy nevét egyik ablaktáblába véste be, mely ablaktábla még csak néhány év előtt meg volt és sokan látták azon a „Petrovich Sándor” bevésett nevet. Most ezen ablaktábla sines meg többé, vagy ki tudja kivel van?

— **Egyházi kinevezés.** Ó Felsője a király Krsák János luttillai esperes-plébános a besztercebányai székesegyháznál létező káptalanon kívüli barsi főesperességre nevezte ki.

— **Kulisszák mögöl.** Szombat délután van. A toronyórák mutatói a tikkasztó hőmérségtől lustán — szinte akadozva — mozognak előre. A szemhatáron fekete fellegek tornyosulnak s a csendes levegőt megszerzetteti néha-néha a távoli menyörgés roba-ja. A pörkölő forróságban egy szürkeruhás fiatalember bandukol a Nyulvölgy felé. Mi üzi, mi hajtja, mi vonja őt? Talán a száz lépésre előtte mozgó piros kendő, mely kacérokodva mosolyog reá egy esinos parasztyemenyeeske fejéről? Nem. A menyeecke még odább, a szürkeruhás betér a nyulvölgyi vendéglőbe, bazini borra. Ej ej, próza az egész. Iszik s aztán végig heveredik a diványon el-el bökiskolva. Nemskára egy elegáns uri fogat áll meg a vendéglő előtt. Fel-tűnő szép hölgy száll ki abból és beperdül szinte a vendéglőbe. Tehát randevű, no lám! A kis hamisak! Nem sokat időznek, felülnek a hintóba s az északeleti országoton a legközelebbi falucska- ba mennek. Itt a kép, megváltozik. Más vendéglő... külön szoba pompás uzsonna, melyhez új alak jelenik meg: egy vadászruhás szép ifju. A felfohalmos nagy szobában uzsonna után a szürkeruhás lefekszik a diványra és alszik. Aludj csak, aludj csak kedves elefánt. A szoba másik sarkában galambbugás hangja vegyül az édes, illatos levegőbe. Valahol messze, egy sebzett szarvas bús nyögése hallatszik. A függöny legördül.

— **Püspöki konferencia.** Vaszari Kolos bíboros heregeprimás augusztus hó végére püspöki konferenciát hívott egybe, melynek főtagja a katolikus autonómiahoz való állásfoglalás lesz.

— **Megerősítés.** Deák Miklós lévai főgimnáziumi rendes tanárt a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendes tanári minőségében végleg megerősítette.

— **Gyászhir.** Hosszas és kínzó betegség után f. hó 7-én örök nyugalomra hajtotta fejét egy áldottlelkű uriaszony özv. Rimaszombathy Gyuláné, szül. Kalmánchey Mária, ki egyetlen fiával Rimaszombathy Géza pénzügyi fogalmazóval alig pár hónapja költözött városunkba. A mindig szorgos urnő néhány hete karját leforrázta, az ebből támadt seb üszkösödésbe ment át — s bár amputálták is — az halálát okozta. Tetszése tegnap délután ment végre nagy részvét mellett. S mikor elhangzott a temetőben a pap bucsuzó szava, mikor a rögök tompa hanggal borultak rá a koporsóra, minden szem könnyező fordult az úrván maradt ifju felé, ki elvesztette a földi világ legnagyobb kincsét — a szerető anyai szívet. Adjon a Mindenható megnyugvást a gyászba borult élőknek és örök nyugodalmat a korán elköltözöttnek!

— **Baross Gábor ünnepéről.** F. hó 1-én esőndben, szerényen, észrevétlenül vonult ki a kereskedelmi minisztérium tisztí kara Baross Gábor szobra elé, hogy megkoszorozza annak a férfinak emlékét, aki 10 esztendővel ezelőtt reformálta Magyarországon a vasúti politikát. Barossünnepéhez az egész országnak van jogeime. A zóna rendszer tízezer eredményét néhány szóval ki lehet fejteni. Ekesebben beszélnek itt az egyszerű számok, mint a magaslatló szöfűzés hosszu hasábjai. — Tíz esztendő előtt a magyar államvasutak személyszállításból eredő évi jövedelme 6—8 millió forint volt, ma 21—24 millió. Tíz év előtt az államvasutakon 5 millió ember utazott, ma 33 millió. Tíz év előtt az államvasutak pályáinak hossza 4455 kilométert tett ki, ma közel jár 8 ezerhez. S mind ezt Baross Gábornak köszönhetjük, ki valamikor mint gyermek Léván köztünk is élt s kinek emlékét mindenkor halás kegyelettel őrizzük.

>> Elismert legjobb szerkezetű <<

Fükaszálók, here- és gabna arató gépek,

gyűrű- és sima-

aczéllemez hengereket,

1., 2., 3 és 4 vasú hántó ekéket, különféle láncboronákat,

„AGRICOLA“ SORVETŐ GÉPEKET,

Blunt'-féle ensilage

ZÖLDTAKARMÁNY SAJTÓKAT,

gyümölcs és főzelék. aszáló készülékeket.

BOR- és GYÜMÖLCS-SAJTÓKAT,

szőlő zúzókat és bogyó morzsolókat,

önműködő „PYPHOIA“ növény és szőlővessző permetezőket

a legjobb minőségben gyártatnak és szállítatnak

CSEPLŐGÉPEKET

szabadalmazott görgős csapágyai keréngyűükkel.

kézi járgány

és
gőzbajtásra.

1-6 lófogatú JÁRGÁNYOKAT,

legjobb gabna rostákat, triőröket és kukorica morzsolókat,

szecsavágók, darálók, répavágók

szállítható TAKARÉK-ÜSTÖK

mint takarmány-füllesztők és ipar-mosó készülékek,

SZÉNA és SZALMA SAJTÓKAT,

kézi erőre, szállító készülékkel vagy a nélkül

MAYFAHRT PH. és TÁRSA

csász. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárak. vasöntöde és gőzhámor

Alapított 1872.

BÉCS, III. Taborstrasse Nr. 71.

750 munkás

■ ■ ■ Kitüntetett több mint 400 arany, ezüst, bronz éremmel és első díjakkal. ■ ■ ■

Árjegyzékek és számos elismerő levelek ingyen és bérmentve küldetnek. — Képviselek és viszontárúsítók felvétetnek.

Kaphatók: KNAPP DÁVID úrnál, Léván.

Cseplőgépek külön árjegyzék szerint Kern Testvéreknel kapható.

Padonasziló mint

Közvetlen és Becker-féle
prinszeint, nagy, vállsz-
látkon késedelen tartanak
30 forintól 45 forintig.

Konkolyozók (telennők)
autóiban gabonamalm-
talvazására, külön ár-
jegyzék szerint 30 forintól
110 forintig.

Jószerszám, fél munka!

Gazdasági gépek, gépszettek, tömlők, vízmen-
tes ponyvák, mérlegek és gépészetiak, szerszám,
vas- és aczel forákkár Portland-, cement- és
Hydraulikus mész, stb.

Kapható: KERN TESTVÉREKNEL, Léván.

Fischer Miksa

LÉVA.

Fa- és érczkoporsók, sirkoszorúk

ARANYBETŰS SZALLAGOK.

Temetkezési kellékek

RAKTÁRA.

Minek Pestre! Minek Bécsbe ?

Mikor nálam minden
előpénz nélkül
50 krajczáros részletekre

kapni

5 évi jótállás mellett
Singer varrógépet 28 frtért
Ringschiff varrógépet 50 frt.

FISCHER MIKSA

varrógépraktára

LÉVÁN.